

Uudessa maailmassa vanhan maailman ehdolla

Digimangan harha-askeleet

Aikoina muinaisina mangaa pystyi lukemaan vain paperilta. Sitten keksittiin Internet, ja ihmiset alkoivat fanikääntää lempimangojaan kuukausia tai jopa vuosia ennen kuin ne julkaistiin pokkareina lännessä. Viime vuosikymmenellä syntynyt skanninlukusivustot, joilta pystyi lukemaan mangaa yhtään zip-tiedostoa lataamatta. Nykyään elää kokonainen sukupolvi, joka on lukenut mangaa koko ikänsä näkemättä eläesäään mangapokkaria. Miten kustantajat ovat vastanneet tähän haasteeseen?

Vielä vuonna 2009 japanilaiset kustantajat pitivät mangapiratismia pitkälti länsimaisen maailman ilmiönä, joka ei heitä sanottavammin koskenut. Eiväthän japanilaiset mangankuluttajat osaa lukea englantia, ja ulkomaisen mangajulkaisu oli japanilaiskustantajille muttenkin pelkkää nappikauppa ja bonustuloja.

Japanilaiset manganlukijat ottivat kuitenkin oppia länsimaita, ja ennen pitkää hekin alkoivat ladata skanneja netistä. Syynä oli myös heidän kannaltaan se, että Internet on fyysisistä julkaisua nopeampi: Japanin vähittäismynnin ja kelujärjestelmän hitauden vuoksi jossain päin

Japania joku saa aina käsiinsä kappaleen leh-teä, ennen kuin se on kaupoissa.

Tämän vuoksi juonipaljastukset, kännypkä-valokuvat uusimpien lukujen avainkohdista ja lopulta skannitkin ehtivät nettiin hyvissä ajoin, ja tämän jälkeen skannit päätyvät myös kään-tien käsiin. Perinteisesti *Shonen Jumpin* sarjojen fanikäännökset julkaistaan netissä tors-taisin, vaikka numero, jossa kyseiset luvut il-mestyyvät, on Japanissa kaupoissa vasta seuraavan viikon maanantaina.

Kun isoisä mangaa simulcastasi

Vuosien 2009 ja 2010 kuluessa japanilaiset kustantajat alkoivat hiljalleen ärsyntyä tähän. Piratisminvastaisia koalitioita perustettiin ja vaadekirjeitä läheteltiin, ja muutama merkittävä skannisivusto ja -tuumi loppettiin toimintansa. Huhtikuussa 2010 *Shonen Jump* jopa julkaisi sisällysluettelosivullaan avoimen kirjeen, jossa se pyysi lukijoita olemaan levittämättä skanneja sen sarjoista netissä. Päämotivaattorina kirjeelle oli luultavasti mangaka **Tite Kubon** ärsyntyminen siihin, että hänelle kommentoitiin Twitterissä *Bleachin* uusimpien lukujen juonen-käänteitä ennen niiden ilmestymistä.

Japanilaisten ärsyntymisen myötä lupia vi-rallisille nettijulkaisuille alkoi herua myös lännessä. Ensimmäisiä merkittäviä aluevaltaajia tällä saralla oli Viz, joka alkoi keväällä 2009 julkaista **Rumiko Takashinin** utuuussarja *Rin-neä* Shonensunday.com-sivustonsa kautta samaa tahtia japanilaisen lehtijulkaisun kanssa.

Tämä ei kuitenkaan ollut mikään bisnes-malli, vaan vain samanlainen piratisminhillit-semisyritys kuin amerikkalaisten animenjulkaisijoiden samoihin aikoihin aloittama tapa simulcastata uutuussarjoja nettisivullaan. Varsi-naiset tulot odotettiin edelleen saatavaksi fyy-sistä julkaisuista – joko mangapokkareista tai anime-dvd:istä.

Viz lopetti *Rinnan* uusien lukujen julkaise-misen netissä maaliskuussa 2011, ilmeisesti lu-kijoiden vähäisen kiinnostuksen vuoksi. Siihan mennessä englanninkielisellä manga-alalla oli syntynyt oikeaakin digimangabisnestä – valitet-tavasti vain ei-amerikkalaisille harvinaisen lai-hoin seurauksin.

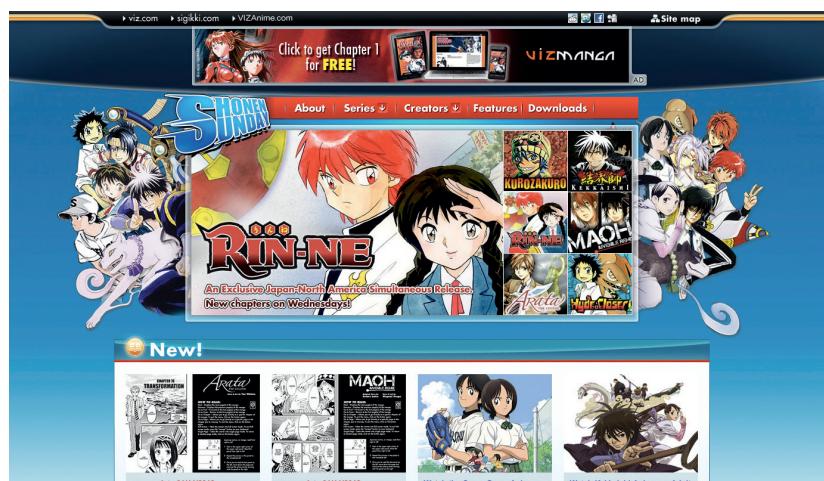
Eurooppalaiset, nuo ei-toivotut asiakkaat

Viimeisen puolentoista vuoden aikana pohjois-amerikkalaiset mangamarkkinat ovat siirtyneet nopealla rytinällä digiaikaan. Square Enix avasi oman digimangakauppansa joulukuussa 2010 ja Viz omansa (aiemman iPad-sovelluksensa jatkeeksi) heinäkuussa 2011. Suurin kohina syntyi kuitenkin elokuussa 2011 avatusta, 39 japanilaiskustantajan yhteistyönä perustamasta JManga.comista, josta povattiin "mangan Crunchrollia".

Square Enixin ja JMangan projektit ovat luonnonlisesti yhtä kompuroivia kuin japanilaisten firmojen ulkomaanoperaatiot aina. JMangan tarjonta on varsin vähäistä siihen nähden, että se on niin monen kustantamon yhteisprojekti, ja vaikka *Shonen Jumpin* sankarit patsas-televätkin sivuston leiskoissa, sen varsinaisen mangasisältö koostuu lähinnä kakkosluokan kustantamojen – kuten Futabashan – sarjoista. Square Enix taas myy kaupassaan lisensoiensa Vizin ja Yen Pressin käänämää versioita sarjois-taan kilpailien samalla niiden itsensä kanssa.

Täkäläisiä kuluttajia nämä kökköydet ei-vät kuitenkaan pääse haittaamaan, sillä mi-tään näistä kolmesta sivustosta ei pääse käyt-tämään kuin Pohjois-Amerikasta käsin (lukuun ottamatta Square Enixin kauppaa, josta on oma versionsa myös ranskalaistille). Vizmanga.co-

"Square Enixin ja JMangan projektit ovat luonnonlisesti yhtä kompuroivia kuin japanilaisten firmojen ulkomaanoperaatiot aina."

● Viz mainostaa yhä Rinnen uusia lukuja, vaikka netissä julkaiseminen loppui jo.

missä ja JManga.comissa ei itse asiassa pääse edes katsomaan sivuston etusivua, jos yrityjälä on Pohjois-Amerikan ulkopuolinen IP-osoite.

Tästä huolimatta Square Enixin kauppa on käyttökokemuksen kannalta hirvein. Amerikalaisten kertomusten mukaan se pakottaa digimangan ostamisesta kiinnostuneet hyppimään vertauskuvallisten tulireiden läpi. Potentiaaliset ostajat sääkytellään tienhensä muun muassa moniportaisella ja yksityiskohtaisella kirjau-tumisprosessilla ja pakottamalla heidät lataamaan Flash-pohjainen DRM-ohjelma Keyring.

Tämän lisäksi hinnat ovat kaikilla sivustoilla ikävän korkeita – kuudesta dollarista ylös-päin, mikä tuntuu suurelta määräältä rahaa ai-neettomasta pokkarista. Eikä mikään näistä mangakaupoista luonnollisesti myöskaan anna ostajan ladata mangaa omalle tietokoneelleen, vaan sitä luetaan netistä katselusovellukseen kautta. Kyse on siis enemmänkin mangan vuokraamisesta kuin ostamisesta. Ja kuka takailee, ettei palvelua jonain päivänä suljeta?

BL-kustantajat edelläkävijöinä

Yen Press lopetti mangaa, manhwaa ja amerikkalaista mangatyylistä sarjakuvaa julkaisevan Yen Plus -lehden fyysisen julkaisun heinäkuussa 2010. Tämän jälkeen lehteä on julkaistu pelkästään niin ikään selaimessa luetavana nettilehdenä. Toisin kuin edellä mainitut mangakaupat, Yen Plus ei ole aluerajoitettu, joten se on myös suomalaisen kuluttajien saatavilla.

Kolmen dollarin kuukausihinta ei päättää huimaa, mutta valitettavasti Yen Pluskaan ei ole kovin hyvä korvike laittomille kilpailijoilleen. Lehti on digimuodossakin antologialehti, joten yksittäisen sarjan seuraaminen ei onnistuu.

Lisäksi netistä ei pysty lukemaan kuin kahta uusinta numeroa lehdestä.

Kovalla melskeellä mainostettu **Atsushi Ookubon** Soul Eater -spinoff-manga Soul Eater Not!:in simulaanijulkaisu Japanin tahdilla siis tuskin houkuttelee sanottavasti uusia lukijoita, kun kuukausittaiset tilaajatkaan eivät voi lukea mangaa suoraan netistä alusta asti. Tätä varten manga on pakko ostaa fyysisinä pokkareina – siis toiseen kertaan.

Sillä välin pienempien ja notkeampien kustantamojen täytämillä BL-mangamarkkinoilla on tapahtunut huomattavasti enemmän positiivista kehitystä. Alan edelläkävijä Digital Manga Publishing perusti oman digimangakauppansa, eManga.comin, jo vuonna 2008. Sivuston oli alun perin tarkoitus laajentua paljonkin BL-mangan ulkopuolle ja tarjota julkaisukanava myös omakustanteille, mutta käytännössä nämä tavoitteet ovat valitettavasti jääneet pitkälti toteutumattaan. Harlekiinikirjojen mangasovitukia sentään löytyy.

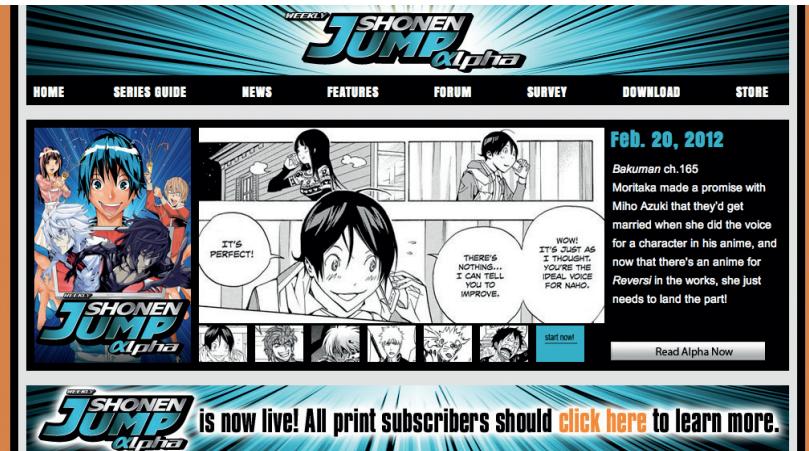
Viime kesänä Digital Manga aloitti uuden julkaisuprojektiin nimeltä Digital Manga Guild, jossa se värväsi fanikäitäjää julkaisemaan mangaa kanssaan eMangan kautta freelance-pohjalta. Kunnianhimoisen idea kuitenkin onnistui kompastumaan omiin jalkoihinsa ja suuttamaan koko BL-harrastajakunnan.

Ajatus tarjota kullekin käännytäästä, tekstaasta ja editoijasta koostuvalle tiimille 12 prosenttia työstämänsä mangan tuloista kuulosti paperilla reilulta. Hyvin pian kuitenkin kävi ilmi, että käännytäjien suuresta kiinnostuksesta huolimatta montaakaan käännytäjä sarjaa ei juuri ostettu. Sekäkin tuskin ainakaan edisti myyntiä, että julkaisuikoideut oli neuvoteltu yhtenä 9 000 teoksen kööttinä – joten mango-

JMANGA

Thanks for coming to JManga!

Unfortunately JManga is currently only open for users in United States of America and Canada, but don't give up just yet,
we are looking forward to spreading manga worldwide!!

"Maailmassa on nyt olemassa englanniksi käännettyä mangaa, johon me emme yksinkertaisesti voi päästää mitenkään käsiksi."

jen laatukin oli pitkälti mitä sattuu. Suurin osa projektiin osallistuneista sai siis vain pikiriikeksen korvauksen tai ei sellaista lainkaan.

Iso firma, isot ongelmat

Digimangateollisuuden kaksi uusinta käännettä antavat aihetta sekä optimismiin että pessimisiin. Eri laitat mangateollisuudesta näyttävät nimittäin olevan menossa kokonaan eri suuntiin, ja paradoksaalisesti Viz edustaa niitä molempia.

Yhtäältä Vizin tuore BL-kustannuslinja Sub-Lime myy mangaansa ennenkuulumattomalla tavalla, DRM-suojaamattomina PDF-tiedostoina, jotka eivät vaadi mitään ulkoista lukuohjelmaa ja jotka ovat vapaasti ladattavissa ja luetuviissa millä laitteella tahansa. Toisaalta taas Vizin tammikuussa pystynpolkaisema Shonen Jumpin nettiversio Shonen Jump Alpha on jälleen kerran vain pohjoisamerikkalaisten saatavilla.

Tämän lisäksi Shonen Jump Alphassa julkaistavat luvut Bakumanista, Bleachistä, Narusta, Nura: Rise of the Yokai Clanista, One Piecestä ja Torikosta ovat lukuja, jotka on julkaistu Japanin fyysisessä Shonen Jumpissa kaksia viikkoa aiemmin. Toisin sanoen digijulkaisu laahaa kolme viikkoa fanikäänosten jäljessä. Tämä tuskin tulee saamaan ketään lopettamaan skannisivustojen käyttöä, sillä etenkin netin Jump-yhteisössä keskustellaan sarjoista viikkotahdilla – ja kolme viikkoa vanhat luvut voisivat yhtä hyvin olla jo viime vuosituhanneita.

Lisäksi pelkona on, että japanilaiset tapansa mukaan viheltävät pelin poikki vaikkapa Sub-Limen DRM-suojaamattomilta PDF-tiedostoilta heti, kun niitä alkaa päätyä laittomille skannisivustoille. Ja nehnän tulevat sellaisille päätyämään, koska ei tarvita kuin yksi ihminen koko maail-

massa aihettamaan vuoto – ja se yksi voi hyvin olla vaikkapa joku Mangafoxin työteki-jöstä. Kiinalaiset firmat eivät juuri ole tekijän-oikeuksien kunnioituksestaan kuuluisia, eikä Mangafoxin taustalla oleva NOEZ ole siinä suhteessa poikkeus.

Hetalian ostajat ovat palveluongelma

Shonen Jump Alphan debyyttin myötä jenkkiskenessä syntyi myös yhdenlainen myrsky vesiläissä. Vizin sen johdosta lähetettiin vaatimuskirjeet fanikäänöstiimeille saivat nimittäin yhden niistä, Mangastreamin, lopettamaan Jump-sarjojen käänämisen kokonaan.

Tämän johdosta Viz sai luonnollisesti paljon

vihaista palautetta Facebook-seinälle ja Twitteriinsä. Muutamat kommentteista antoivat ymmärtää, että niiden kirjoittajat eivät varsinaisesti ymmärtäneet kustantajan ja skannituumien välistä eroa ja luulivat Viziä vain yhdeksi jälkimmäisistä muiden joukossa. Tästä päästääänkin sujuvasti takaisin siihen, miten jotkut manganlukijat eivät ole eläessään näheet yhtäkään mangapalkkia.

Mutta mitä asialle sitten voisi tehdä? Kirjotin jo viime numerossa siitä, miten netissä kasvaneiden sukupolvien moraalikäisyts tekijänoikeuden luonteen merkityksestä poikkeaa aiempien sukupolvien vastaavasta, joten heidän kulutustottumuksiinsa on turha yrittää vaikuttaa millään määrellä moraalisaarnoja.

Lisäksi tämä virallinen julkaisun ja fanikäänökseen välisen eron tiedostamattomuus toimii myös toiseen suuntaan. Kuvaavan esimerkin mukaan Fantasiapeleissä käy usein faneja, jotka haluaisivat ostaa Hetalia-mangaa, vaikka sen jenkkijulkaisu peruntui Tokyoparin tuhon myötä. Nuoren kuluttajan pähän ei yksinkertaisesti mahdu, miksi joitain ei voisi ostaa myös fyysisenä pokkarina, jos siitä kerran on englanninkielinen versio olemassa netissä. Tämä tuo meidät takaisin sen faktan äärelle, että piratismin olemassaolo on ensisijaisesti palveluongelma.

Etenkin JManga on luonut meidän eurooppalaisten kannalta ärsyttävän ja ennenkuultamattoman tilanteen: maailmassa on nyt olemassa englanniksi käännettyä mangaa, johon me emme yksinkertaisesti voi päästää mitenkään käsiksi. Amerikkalaisia fyysisiä julkaisuja voi tilata nettikaupoista tai ostaa Fantasiapeleistä, ja fanikäänökset voi aina lukea missä päin maailmaa vain. JManga on kuitenkin julkaisut kovalta tahdilla englanniksi mangaa, jota ei tulla ikinä julkisemaan fyysisinä pokkareina – ja kun se on jo kerran englanniksi julkaistu, kukaan tuskin vaivautuu fanikäänämäännän sitä.

● Shueisha on mukana JMangassa nimellisesti, mutta sen mangoja sivustolta ei juuri löydy.

Aina on tietysti vaihtoehtona ohittaa IP-es-
to käyttämällä amerikkalaista välityspalvelinta.
Mutta kuka haluaisi nähdä ylimääräistä vaivaa
vain antaakseen julkaisijalle rahaa – etenkään
sellaiselle julkaisijalle, joka aktiivisesti yrittää
estää sen?

Tuore lähestymistapa

Syynä näihin kaikkiin aluerajoituksiin ovat tie-
tysti japanilaisten kustantajien solmimat aiem-
mat lisenssisopimukset, joita ne haluavat kunnioittaa. Shueisha ei halua antaa Vizille maa-
ilmanlaajuisia levitysoikeuksia, koska silloin se
astuisi niiden kustantajien varpaille, joille se on
myynti yksinomaiset levitysoikeudet esimer-
kiksi Australiassa sekä Britanniassa ja muissa
Euroopan maissa. Pienten BL-kustantamojen
puolestaan on helppo myöntää globaaleja oikeuksia, koska niillä ei välttämättä ole aiempia
lisenssisopimuksia lainkaan.

Tietysti osasyynä voi olla sekin, että printti-
median maailmasta tulevat kustantamot eivät
edes ole erityisen kiinnostuneita maailmanlaa-
juisista markkinoista. Alalle siis tarvittaisiin ut-
taa verta uusien firmojen muodossa, ja muutama
tällaisia on jo näkynytkin, vaihtelevalla me-
nestysksellä.

MangaHelpers-skannittiimin lopetettua toimintansa vuonna 2010 sen jäsenet perustivat OpenMangan, jonka oli määrä olla uuden su-
kupolven mangasivusto ja tarjota lukijoille hen-
kilökohtaista kontaktaa tekijöihin. Tästä projek-
tista ei kuitenkaan valitettavasti ikinä tullut mi-
itään, ja alkujulkistuksen jälkeen projektin kuhi-
tui kasaan. Sen nettisivutkin ovat nykyään ka-
doneet.

Paljon lupaavammalta projekttilta sen sijaan
vaikuttaa suomalainen startup-yritys Amimaru
Oy, jonka perustajiin kuuluva **Vili Lehdonvir-
ta** on käynyt esittelemässä sitä kultuneen tal-
ven aikana niin DesuTalksissa kuin Desucon
Frostbiteksakin. Amimaruun idea on rakentaa
laillinen ja sosiaalinen manganlukualusta Fa-

cebookin päälle, ja maksuvälineenä tulevat toi-
mimaan Facebook-kreditit – sama rahayksikkö,
jolla monet ovat jo vuosien ajan ostaneet ben-
saa FarmVille-traktoreihinsa.

Koska kuluttajia ei sanottavasti kiinnosta, onko sivusto laillinen vai laiton, Lehdonvirran
mukaan palvelusta on tehtävä heille houkutte-
leva muilla tavoin kuin moraalisaarnoilla. Hän
huomauttaa, että sen lisäksi, että olemassa ole-
vat globaalit digimangapalvelut ovat käytettä-
vydeltään surkeita, ne tarjoavat täsmälleen yh-
tä vahvan kontaktin mangojen tekijöihin kuin
laittomatkkin: eivät minkäänlaista. Tämän vuoksi
Amimaru aikookin antaa lukijoille henkilökoh-
taisemman yhteyden lempimangojen tekijöihin
esimerkiksi eksklusiivisilla piirroksilla ja lu-
kijakunnalle kirjoitetuilla viesteillä.

Amimarulla on tähtäimessään nimenomaan

toistaiseksi vähällä tarjonnalla oleva Pohjois-
Amerikan ulkopuolinen yleisö. Aikeena onkin
solmia levityssopimuksia maantieteellisten ra-
jojen sijaan Internetin sopivalla tavalla, kielii-
kohtaisesti. Lehdonvirran mukaan neuvoittelut
ovat edenneet hyvin, sillä japanilaisetkin ovat
alkaneet nähdä digitaalisen jakelun aivan uu-
dessa valossa vuoden 2011 maanjäristyskatas-
trofin jälkeen, kun rekat eivät kulkeneet eivät-
kä mangat saapuneetkaan maan tuhansiin lä-
hikauppoihin ajallaan.

Jää nähtäväksi, käykö Amimarulle yhtä su-
rullisesti kuin OpenMangalle, mutta pysyn toi-
veikkaana – kysytään nimittäin riittäisi niin glo-
baaleilla kuin suomalaisillakin markkinoilla. On
kuvaavaa, ettei esimerkiksi yhdelläkään suoma-
laisella mangakustantajalla ole minkäänlaista
digistrategiaa. ●

SUBLIME HOME SCHEDULE TITLES FORUM

Newsletter Sign-up! Search manga

Login/Email REGISTER NOW Password Forgot Password

HUSBAND, HONEYMOON V1

DANNASAMA TO MITSUGETSUCHU V1
by Haruka Minami

January 31, 2012
Ongoing · Volumes: 1 2
180 pages
Digital: \$5.99

M MATURE

Sakuya and Shuji are a couple of love struck newlyweds. Shuji is a hardnosed section chief who, unbeknownst to his employees, sneaks away on his coffee breaks to gaze lovingly at pictures of his sweet Sakuya. Sakuya, on the other hand, struggles with the simplest of household chores desperate to please his loving, hardworking husband. With the sudden intrusion of a handsome next-door neighbor, Sakuya's days are

Where to BUY

DIGITAL EDITION

You must **Login** or **Sign Up** before you can purchase or read manga.

Login